

Vergaderjaar 2019–2020

35 350 VI

Wijziging van de begrotingsstaten van het Ministerie van Justitie en Veiligheid (VI) voor het jaar 2019 (wijziging samenhangende met de Najaarsnota).

Nr. 2

MEMORIE VAN TOELICHTING (TWEDE SUPPLETOIRE BEGROTING 2019)

A. ARTIKELSGEWIJZE TOELICHTING BIJ HET WETSVORSTEL

Wetsartikelen 1 tot en met 2

De begrotingsstaten die onderdeel zijn van de Rijksbegroting, worden op grond van artikel 2.3, eerste lid, van de Comptabiliteitswet 2016 elk afzonderlijk bij wet vastgesteld en derhalve ook gewijzigd. Het onderhavige wetsvoorstel strekt ertoe om voor het jaar 2019 wijzigingen aan te brengen in:

1. de departementale begrotingsstaat van het Ministerie van Justitie en Veiligheid;
2. de begrotingsstaat inzake de agentschappen van dit ministerie.

De in de begrotingsstaten opgenomen begrotingsartikelen worden in onderdeel B van deze memorie van toelichting toegelicht (de zgn. begrotingstoelichting).

De Minister van Justitie en Veiligheid,

FB.J Grapperhaus

B. BEGROTINGSTOELICHTING

1. Leeswijzer

2. Overzicht belangrijkste suppletoire uitgaven- en ontvangstenmutaties

3. De Beleidsartikelen

- 31 Politie
- 32 Rechtspleging en rechtsbijstand
- 33 Veiligheid en criminaliteitsbestrijding
- 34 Straffen en beschermen
- 36 Contraterrorisme en Nationaal Veiligheidsbeleid
- 37 Migratie

4. De niet-beleidsartikelen

- 91 Apparaat kerndepartement
- 92 Nog Onverdeeld
- 93 Geheim

5. De agentschappen

- Dienst Justitiële Inrichtingen (DJI)
- Immigratie- en Naturalisatiedienst (IND)
- Centraal Justitieel Incassobureau (CJIB)

1 Leeswijzer

Dit is de tweede suppletoire begroting 2019 van het Ministerie van Justitie en Veiligheid. Deze suppletoire begroting hangt samen met de Najaarsnota 2019 en de mutaties genoemd in de Vermoedelijke Uitkomsten (onderdeel van de Miljoenennota 2020).

In hoofdstuk 2 is een overzicht opgenomen van de belangrijkste uitgaven- en ontvangstenmutaties. Het betreft mutaties die groter zijn dan € 10 mln.

In hoofdstuk 3 is per beleidsartikel de tabel 'budgettaire gevolgen van beleid' opgenomen. In hoofdstuk 4 gebeurt dit voor de niet-beleidsartikelen.

Na de tabel budgettaire gevolgen van beleid wordt een toelichting op de cijfers uit de kolom «mutaties 2^e suppletoire begroting 2019» gegeven voor zover deze groter zijn dan € 5,0 mln. De mutaties kunnen zowel beleidsmatig als financieel-technisch van aard zijn. Financieel-technische mutaties worden conform de Rijksbegrotingsvoorschriften niet nader toegelicht. In de regel geldt dat uitgavenmutaties en verplichtingenmutaties aan elkaar gelijk zijn. De toelichtingen gelden daarom voor zowel de uitgaven- als de verplichtingenmutaties. Wanneer dit niet het geval is, wordt voor de verplichtingmutaties een aparte toelichting opgenomen als er sprake is van een opmerkelijk verschil met de uitgavenmutaties.

In hoofdstuk 5 zijn alleen de exploitatie- en kasstroomoverzichten van de agentschappen weergegeven waarbij de cumulatieve mutaties (in totaal) groter zijn dan 5% van de oorspronkelijk vastgestelde begroting of cumulatieve mutaties (in totaal) groter zijn dan € 20 miljoen ten opzichte van de oorspronkelijk vastgestelde begroting, voor zover mutaties ten opzichte van de oorspronkelijke begroting niet reeds zijn gemeld bij de 1e suppletoire begroting.

2 OVERZICHT BELANGRIJKSTE SUPPLETOIRE UITGAVEN- EN ONTVANGSTENMUTATIES

Overzicht belangrijkste uitgavenmutaties

Tabel 1 Overzicht belangrijkste uitgavenmutaties (bedragen x € 1.000)		
	Artikelnummer	Uitgaven 2019
Vastgestelde begroting 2019		12.899.909
Stand 1^e suppletoire begroting 2019		13.653.103
Belangrijkste suppletoire mutaties		
Vermoedelijke uitkomsten (miljoenennota 2020)		
1) Kasschuif ondermijningsbestrijdingsfonds (B12)	33	- 64.920
2) Kasschuif MH-17	33	9.900
3) Hogere bezetting DJI GW	34	10.921
4) Friciekosten afbouw overcapaciteit justitiële jeugdinstellingen	34, 92	52.500
5) Huisvesting DJI	34	12.061
6) Kasschuif frictiekosten DJI -gevangeniswezen	34	- 47.801
7) Meevaller WSNP en Wbtv	92	20.463
Najaarsnota 2019		
8) Extra middelen stroomstootwapens	31	25.000
9) Extra middelen bewaken en beveiligen	31	10.000
10) Meevaller Rechtsbijstand	32	- 15.000
11) Dienst Justitiële Inrichtingen (DJI)	34	25.000
12) Immigratie- en Naturalisatiedienst (IND)	37	- 24.300
13) Centraal Orgaan opvang asielzoekers (COA)	37	20.600
14) Asiel	37	19.379
15) Afrekening derdenrekening	37	12.084
16) Vrijval egalisatieschuld Europol/Eurojust	91	- 12.000
17) Invulling taakstelling	92	38.100
18) Extra middelen aanpak ondermijning	92	110.000
19) Extra middelen rechtsbijstand	92	60.000
Overige mutaties		- 66.261
Stand 2^e suppletoire begroting 2019		13.848.829

Toelichting op de belangrijkste uitgavenmutaties

1. Kasschuif ondermijningsfonds (B12)
Betreft een verdeling van de incidentele gelden voor de versterking van de aanpak van ondermijnende criminaliteit over drie jaar, op basis van de meerjarige versterkingsplannen van betrokken regionale en landelijke partners.
2. Kasschuif MH-17
Er is een kasschuif gedaan van de jaren 2020 tot en met 2023 naar 2019 ter dekking van de in 2019 benodigde middelen ten behoeve van (de voorbereiding van) het proces rondom de vervolging en berechting van de MH-17 verdachten.
3. Hogere bezetting DJI gevangeniswezen
Het budget van DJI verhoogd met € 10,9 mln. om de verwachte kosten bij Dienst Justitiële Inrichtingen te dekken die voortkomen uit de hogere bezetting bij het gevangeniswezen.

4. **Friciekosten afbouw overcapaciteit justitiële jeugdinrichtingen**
Deze mutatie betreft een bijdrage voor de frictiekosten (personeel en gebouw) die gepaard gaan met de afbouw van overcapaciteit binnen de jeugdinrichtingen van DJI (Kamerstukken II, 2018/19, 28 741-53).
5. **Huisvesting DJI**
Dit betreft een correctie op voorgaande jaren van € 12,1 mln. op het huisvestingsbudget van DJI vanwege een in het verleden toegepaste korting bij de gebruikersvergoedingen.
6. **Kasschuif frictiekosten DJI-gevangeniswezen**
Om in de juiste jaren dekking te hebben voor de frictiekosten DJI is er een kasschuif gedaan van € -47,8 mln. in 2019 naar de jaren 2020 tot en met 2024.
7. **Meevaller WSNP en Wbtv**
Het totaalbedrag € 20,5 mln. is opgebouwd uit de mutaties Wet schuldsanering natuurlijke personen (WSNP, € 19,7 mln.) en Wet beëdigde tolken en vertalers (Wbtv, € 0,8 mln.). In de Wsnp vergoedingensystematiek wordt er van uitgegaan dat de daadwerkelijke betaling van Wsnp zaken binnen 6 jaar plaatsvindt. Deze Wsnp vergoedingensystematiek is door de Raad voor de Rechtspraak herijkt. JenV heeft over de periode 2013–2018 een beperkter incassorisico dan waarmee de afgelopen jaren rekening is gehouden. Door het naar beneden bijstellen van het totaal aan Wsnp-verplichtingen resteert eenmalig een meevaller van circa € 19,7 mln. De uitvoeringskosten Wbtv zijn lager dan begroot, hierdoor resteert een eenmalige meevaller van circa € 0,8 mln. Deze middelen zijn ingezet als dekking voor de JenV-brede problematiek. Zie ook ontvangsten.
8. **Extra middelen stroomstootwapens**
Het Kabinet investeert incidenteel in veiligheid en bescherming. Het Kabinet maakt als onderdeel daarvan € 25 mln. vrij voor de invoering van het stroomstootwapen ten behoeve van de uitrusting van agenten, naast de € 5 mln. incidenteel die het kabinet bij voorjaarsnota beschikbaar heeft besteld voor de financiering van het stroomstootwapen.
9. **Extra middelen bewaken en beveiligen**
Het kabinet investeert incidenteel in veiligheid en bescherming. Het kabinet maakt als onderdeel daarvan € 10 mln. vrij voor een aanvullende impuls voor het stelsel van het bewaken en beveiligen ter verlichting van de druk op basispolitiezorg.
10. **Meevaller Rechtsbijstand**
Bij de rechtsbijstand wordt een meevaller van circa € 15 mln. verwacht. Dit bedrag is samengesteld uit het te verwachten aantal afgegeven toevoegingen (circa € 5 mln.); de vertraging van de uitvoering van het project intensiveringen ZSM (circa € 8,5 mln.) en een kleine meevaller bij het programma herziening stelsel Rechtsbijstand (circa € 1,5 mln.). Samen met de € 45 mln. die het kabinet extra beschikbaar stelt voor Rechtsbijstand en de inzet van € 13 mln. binnen het programmabudget kan hierdoor € 73 mln. worden ingezet voor een tijdelijke toelage voor een groot deel van de sociaal advocatuur in de periode 2020 tot en met 2021. Bij de tweede supplettoire begroting zijn de beschikbare middelen ad € 60 mln. voor rechtsbijstand verwerkt op artikel 92.

11. Dienst Justitiële Inrichtingen (DJI)
Bij DJI, het onderdeel forensische zorg, wordt dit jaar meer zorg geleverd dan in de begroting was verwacht. Dit wordt binnen JenV gefinancierd uit onderuitputting op de uitgaven en meevallers op de ontvangsten.
12. Immigratie- en Naturalisatiedienst (IND)
Bij de IND doet zich een per saldo meevaller voor van € 24,3 mln. Deze meevaller van 24,3 mln. is een combinatie van een hogere productie die moet worden bekostigd van 12,7 mln. (een tegenvaller) en een meevaller van 37 mln. als gevolg van een aanpassing van de kostprijzen IND. Deze wijziging in de kostprijs IND is mogelijk omdat de gerealiseerde kosten bij IND lager zijn gebleken dan de kostprijzen.
13. Centraal Orgaan opvang asielzoekers (COA)
De bezetting bij het COA is hoger dan in de begroting is verwacht. In de begroting 2019 is uitgegaan van een raming van de gemiddelde bezetting in de opvang van 23.500. De meeste recente verwachting is nu dat de gemiddelde bezetting van asielzoekers bij het COA in 2019 oploopt naar 24.800. Dit vergt een extra bijdrage aan het COA van € 20,6 mln.
14. Asiel
De kosten voor de eerstejaarsopvang van asielzoekers uit DAC-landen worden volgens afspraken binnen OESO-DAC toegerekend aan ODA (Official Development Assistance). De raming van de gemiddelde bezetting van het COA is conform de reguliere systematiek bijgesteld van 23.500 naar 24.800 waardoor de ODA-toerekening stijgt met € 19,4 mln.
15. Afrekening derdenrekening
Bij het onderdeel Dienst Terugkeer en Vertrek (DTV) is een desaldering verwerkt op (oude) Europese subsidies die niet verrekend zijn met kosten. Dit leidt tot een verhoging van de uitgaven met € 12,1 mln. Zie ook de ontvangsten.
16. Vrijval egalisatieschuld Europol/Eurojust
Door verevening van de egalisatieschuld met de betaalde huur komt de reservering aflossing egalisatieschuld huisvesting Europol/Eurojust te vervallen. De hiervoor gereserveerde eenmalige middelen vallen vrij binnen het HGIS-budget (Homogene Groep Internationale samenwerking).
17. Invulling taakstelling JenV
Bij Najaarsnota wordt de restanttaakstelling (ad € 53,1 mln.) voor € 38,1 mln. ingevuld met onderuitputting op de uitgaven en een aantal meevallers op de ontvangsten. Het resterende bedrag van de taakstelling dat nog moet worden ingevuld is € 15 mln. Omdat de taakstelling (een verlaging) was geparkeerd op artikel 92 wordt, nu de taakstelling gedeeltelijk is ingevuld, hier een tegenboeking gedaan (positief getal).
18. Extra middelen aanpak ondermijning
Het kabinet investeert incidenteel 110 miljoen euro in een breed offensief tegen de georganiseerde ondermijnende criminaliteit, zodat in ieder geval het eerste deel van de versterking van aanpak van de ondermijnende criminaliteit tot en met begin 2021 kan worden gerealiseerd. Het gaat om zowel repressieve als preventieve maatregelen met een focus

op: oprollen, afpakken en voorkomen. Conform de afspraak in Kamerbrief d.d. 4 november 2019 (Kamerstuk [29 911, nr. 256](#)).

19. Extra middelen rechtsbijstand

Voor de rechtsbijstand wordt € 45 mln. extra beschikbaar gesteld uit de rijksbrede onderuitputting. Samen met de verwachte onderuitputting van € 15 mln. in 2019 op de rechtsbijstand op de begroting van Justitie en Veiligheid en de inzet van € 13 mln. binnen het programmabudget kan hierdoor € 73 mln. worden ingezet voor een tijdelijke toelage voor een groot deel van de sociaal advocatuur in de periode 2020 tot en met 2021. Bij de tweede suppletore begroting zijn de beschikbare middelen ad € 60 mln. voor rechtsbijstand verwerkt op artikel 92.

Overzicht belangrijkste ontvangstenmutaties

Tabel 2 overzicht belangrijkste ontvangstenmutaties (bedragen x € 1.000)		
	Artikelnummer	Ontvangsten 2019
Vastgestelde begroting 2019		
		1.600.564
Stand 1° suppletoire begroting 2019		
		1.666.318
Belangrijkste suppletoire mutaties		
Vermoedelijke Uitkomsten (miljoenennota 2020)		
1)	Desaldering bijzondere bijdragen politie	31
2)	Meevaller WSNP	32
Najaarsnota 2019		
3)	Boeten en Transacties	33
4)	Centraal Orgaan opvang asielzoekers (COA)	37
5)	Nidos	37
6)	Afrekening derdenrekening	37
7)	Overige mutaties	
		22.041
Stand 2° suppletoire begroting 2019		1.708.803

Toelichting op de belangrijkste ontvangstenmutaties

- Desaldering bijzondere bijdragen politie**
Een deel van de interne problematiek die na de voorjaarsnotabesluitvorming op de JenV-begroting resteerde, wordt gedekt door over drie jaren in totaal € 32,4 mln. aan bijzondere bijdragen van de politie te desalderen. In 2019 is € 11,5 mln. teruggevorderd aan niet bestede en niet meer tot besteding komende DSI (Dienst Speciale Interventies) middelen. De middelen waren bedoeld voor personeelsuitbreiding van de DSI. De beoogde netto groei van de DSI is nog niet gerealiseerd.
- Meevaller WSNP en Wbtv**
Het totaalbedrag van € 20,5 mln. is opgebouwd uit de mutaties Wet schuldsanering natuurlijke personen (WSNP, € 19,7 mln.) en Wet beëdigde tolken en vertalers (Wbtv, € 0,8 mln.) In de Wsnp vergoedingsystematiek wordt er van uitgegaan dat de daadwerkelijke betaling van Wsnp-zaken binnen 6 jaar plaatsvindt. Deze Wsnp vergoedingsystematiek is door de Raad voor de Rechtspraak herijkt. JenV heeft over de periode 2013–2018 een beperkter incassorisico dan waarmee de afgelopen jaren rekening is gehouden. Door het naar beneden bijstellen van het totaal aan Wsnp-verplichtingen resteert eenmalig een meevaller van circa € 19,7 mln. De uitvoeringskosten Wbtv zijn lager dan begroot, hierdoor resteert een eenmalige meevaller van circa € 0,8 mln. Deze middelen zijn ingezet als dekking voor de JenV-brede problematiek. Zie ook uitgaven
- Boeten en Transacties (B&T)**
Bij de B&T ontvangsten is de verwachting dat er zich een minderopbrengst voordoet van € 51,1 mln. De minderopbrengst wordt vooral veroorzaakt door minder beschikkingen uit trajectcontroles (met name door de trajectcontrole A4 - Leiden, die tot en met mei uit stond in verband met wegwerkzaamheden) en door minder beschikkingen opgelegd door de politie op kenteken, dan geraamd. Deze tegenvaller komt ten laste van het generale beeld.

4. Centraal Orgaan opvang Asielzoekers (COA)
De meevaller op de ontvangsten van het COA bedraagt 15,1 mln. Deze meevaller bestaat uit de afrekening van de bijdrage aan het COA in 2018 van 12 mln, waar in de begroting 2019 geen rekening mee is gehouden en de afroaming van het eigen vermogen van COA met 3,1 mln, bovenop de al in de begroting geraamde afroaming van 24 mln.
5. Nidos
Deze mutatie betreft de afrekening Nidos 2018 van € 17,4 mln. euro. Bij de Voorjaarsnota werd gerekend op € 5 mln. euro. Bij Najaarsnota is € 12,4 mln. extra afgerekend.
6. Afrekening derdenrekening
Bij het onderdeel Dienst Terugkeer en Vertrek (DTV) is een desaldering verwerkt op (oude) Europese subsidies die niet verrekend zijn met kosten. Dit leidt tot een verhoging van de ontvangsten met € 12,1 mln. Zie ook uitgaven.

3 De beleidsartikelen

Hieronder een overzicht per beleidsartikel van de mutaties sinds de vastgestelde begroting.

Onder de tabellen worden de mutaties toegelicht die groter zijn dan € 5 mln.

Beleidsartikel 31 Politie

Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 3 Budgettaire gevolgen van beleid artikel 31 (bedragen x €1.000)					
Art.nr.	Verplichtingen	Vastgestelde begroting (1)	Stand 1° suppletoire begroting (2)	Mutaties 2° suppletoire begroting (3) Miljoennota Overige mutaties 2° suppletoire begroting	Stand 2° suppletoire begroting (4)= (2+3)
		6.045.349	6.252.011	1.733	6.294.860
	Programma-uitgaven	6.054.002	6.260.664	1.733	6.303.513
	<i>Waarvan juridisch verplicht</i>		100%		100%
31.2	Bekostiging politie				
	Bijdrage ZBO's/RWT's				
	Politie	5.872.172	6.066.002	2.108	6.110.251
	Politieacademie	2.852	2.922	0	2.922
	Bijdrage medeoverheden				
	BES brandweer- en politiekorps	23.214	23.796	- 133	23.663
	Opdrachten				
	Taptolken	10.618	10.880	0	10.880
31.3	Kwaliteit, Arbeidsvoorwaarden en ICT politie				
	Bijdrage ZBO's/RWT's				
	Internationale samenwerkingsoperaties	10.793	10.848	0	10.848
	Beheer multisystemen	116.688	128.274	0	126.464
	Overige bijdragen ZBO's/RWT's	828	849	- 21	828
	Bijdrage medeoverheden				
	Bijdragen in het kader van de kwaliteit van de politiezorg	900	923	0	1.708
	Subsidies				
	Opsporing	700	716	0	716
	Overige subsidies	515	527	0	527
	Opdrachten				
	Providers	9.228	9.445	- 83	9.362
	Overige opdrachten	1.780	1.672	- 42	1.630
	Bijdragen Sociale fondsen				
	Stichting Arbeidsmarkt en Opleidingsfonds Politie	3.714	3.810	- 96	3.714
	Ontvangsten	500	2.942	11.527	14.469

Het juridisch verplichte deel van de bijdragen ZBO's/RWT's heeft betrekking op uitgaven voor de politie en de Politieacademie op grond van wetgeving, de beheersovereenkomst met de politie voor de jaarlijkse exploitatiekosten van C2000 en de uitgaven voor internationale samenwerking. De juridisch verplichte opdrachten omvatten onder andere de meerjarige contracten met de telecomaandieners in verband met tapkosten. Als gevolg van onder andere deze meerjarige contracten met de telecomaandieners wijkt voor de jaren 2018 tot en met 2020 het bedrag van de aangegane verplichtingen af van het bedrag van de programma-uitgaven.

Toelichting op beleidsartikel 31

Mutaties Uitgaven

31.2 Bekostiging politie

Politie € 42,1 mln.

- Het Kabinet investeert incidenteel in veiligheid en bescherming. Het Kabinet maakt als onderdeel daarvan € 35 mln. vrij. Een bedrag van € 25 mln. is voor de invoering van het stroomstootwapen ten behoeve van de uitrusting van agenten, naast de € 5 mln. incidenteel die het kabinet bij voorjaarsnota beschikbaar heeft gesteld voor de financiering van het stroomstootwapen. € 10 mln. is bestemd voor een aanvullende impuls voor het stelsel van het bewaken en beveiligen ter verlichting van de druk op basispolitiezorg.
- Bij de tweede suppletoire begroting is een deel van de RA-middelen digitalisering strafrechtketen verdeeld over desbetreffende onderdelen. Voor politie bedraagt het € 6,2 mln.
- Het restant betreft mutaties kleiner dan € 2 mln.

Mutaties Ontvangsten

Het ontvangstenbudget op dit artikel wordt verhoogd met € 11,5 mln. als gevolg van een desaldering bijzondere bijdragen politie. Een deel van de interne problematiek die na de voorjaarsnotabesluitvorming op de JenV-begroting resteerde, wordt gedekt door over drie jaren in totaal € 32,4 mln. aan bijzondere bijdragen van de politie te desalderen. In 2019 is € 11,5 mln. teruggevorderd aan niet bestede en niet meer tot besteding komende DSI (Dienst Speciale Interventies) middelen. De middelen waren bedoeld voor personeelsuitbreiding DSI. De beoogde netto groei van de DSI is nog niet gerealiseerd

Beleidsartikel 32 Rechtspleging en rechtsbijstand

Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 4 Budgettaire gevolgen van beleid artikel 32 (bedragen x € 1.000)						
Art.nr. Verplichtingen	Vastgestelde begroting (1)	Stand 1 ^e suppletoire begroting (2)	Mutaties Miljoennota	Mutaties 2 ^e suppletoire begroting (3) Overige mutaties 2 ^e suppletoire begroting	Stand 2 ^e suppletoire begroting (4)= (2+3)	
	1.497.644	1.585.568		12.872	- 21.246	1.577.194
Apparaatsuitgaven	28.407	29.117		1.951	1.505	32.573
32.1 Apparaatsuitgaven Hoge Raad						
Personeel	24.860	25.568		1.190	505	27.263
waarvan eigen personeel	23.058	23.715		1.085	350	25.150
waarvan externe inhuur	748	768		1.190	- 295	1.663
waarvan overig personeel	1.054	1.085	- 1.085		450	450
Materieel	3.547	3.549		761	1.000	5.310
waarvan ICT	1.716	1.716		761	1.000	3.477
waarvan SSO's	61	63		0	0	63
waarvan overig materieel	1.770	1.770		0	0	1.770
Programma-uitgaven	1.469.237	1.556.451		10.921	- 22.751	1.544.621
<i>Waarvan juridisch verplicht</i>		<i>100%</i>				<i>100%</i>
32.2 Adequate toegang tot het rechtsbestel						
Bijdrage ZBO/RWT						
Raad voor Rechtsbijstand	47.113	50.493		1.346	0	51.839
Bureau Financieel Toezicht	5.916	6.960		204	0	7.164
Subsidies						
Stichting Geschillencommissies Consumentenzaken	635	652		0	0	652
Overige subsidies	120	123		0	0	123
Opdrachten						
Wet Schuldsanering Natuurlijke Personen	10.208	10.397		0	- 4.200	6.197
Toevoegingen rechtsbijstand	402.916	388.221	- 1.346		- 17.500	369.375
Mediation in Strafrecht	1.000	1.029		0	400	1.429
Overige opdrachten	574	589		15	0	604
32.3 Optimale randvoorwaarden voor een doelmatig en doeltreffend rechtsbestel						
Bijdrage ZBO/RWT						
Autoriteit Persoonsgegevens	15.188	18.592		0	0	18.592
College voor de Rechten van de Mens	7.188	7.383		0	0	7.383
Nationaal Register Gerechtelijk Deskundigen	1.595	1.635		250	0	1.885
Overige bijdragen ZBO's/RWT's	1.036	1.067		0	- 100	967
bijdrage medeoverheden						
BES Caribisch deel van het Koninkrijk	0	1.915		0	- 1.915	0
Bijdrage aan de Raad voor de rechtspraak	973.667	1.065.257		9.652	914	1.075.823
Overige bijdragen	0	0		800	0	800
Subsidies						
Subsidies Rechtspleging	455	468		0	0	468
Subsidies Wetgeving	1.520	1.562		0	- 350	1.212
Opdrachten						
Opdrachten en onderzoeken rechtspleging	15	15		0	0	15
Overige opdrachten	91	93		0	0	93
Ontvangsten	181.992	166.888		23.848	5.456	196.192

	Vastgestelde begroting (1)	Stand 1 ^e suppletoire begroting (2)	Mutaties 2 ^e suppletoire begroting (3)		Stand 2 ^e suppletoire begroting (4)= (2+3)
			Mutaties Miljoennota	Overige mutaties 2 ^e suppletoire begroting	
waarvan griffierechten	177.457	159.457	0	5.356	164.813
waarvan overig	4.535	7.431	23.848	100	31.379

Juridisch verplicht zijn de apparaatsuitgaven voor de Hoge Raad en de bijdragen aan ZBO's en RWT's. Dat geldt ook voor de bijdrage voor de kosten voor de rechtsbijstand in de vorm van toevoegingen en piketten (opdrachten) en de bijdrage aan Raad voor de rechtspraak. Ook de opdrachten in het kader van de WSNP zijn volledig juridisch verplicht. Daarmee is 100% van de uitgaven die in de vorm van opdrachten worden gedaan juridisch verplicht.

De subsidies die op dit artikel worden verantwoord zijn geheel juridisch verplicht. Dit heeft in hoofdzaak betrekking op de subsidierelaties met de Stichting Geschillencommissies voor Consumentenzaken (SGC), de Nederlandse Vereniging voor de rechtspraak (NVvR), de Academie voor Overheidsjuristen en de Academie voor Wetgeving.

Toelichting op beleidsartikel 32

Mutaties uitgaven

32.2 Adequate toegang tot het rechtsbestel

Toevoegingen Rechtsbijstand € -17,5 mln.

Bij de rechtsbijstand wordt een meevaller van circa € 15 mln. verwacht. Dit bedrag is samengesteld uit de te verwachten aantal afgegeven toevoegingen (circa 5 mln.); vertraging uitvoering project intensiveringen ZSM (circa € 8,5 mln.) en een kleine meevaller bij het programma herziening stelsel Rechtsbijstand (circa € 1,5 mln.).

Het restant (€ 2,5 mln.) betreft kleinere mutaties.

32.3 Optimale randvoorwaarden voor een doelmatig en doeltreffend rechtsbestel

Bijdrage aan de Raad voor de rechtspraak € 9,7 mln.

Deze post bevat diverse mutaties kleiner dan € 4 mln. zoals een toedeling van de RA-middelen versterking strafrechtketen van € 3,9 mln. en € 2,1 mln. voor de bouw van een informatiesysteem ten behoeve van de implementatie van de Wvvgz (Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg).

Mutaties ontvangsten

Het ontvangstenbudget op dit artikel wordt verhoogd met € 29,3 mln. (€ 23,8 mln. bij Miljoenennota en € 5,5 mln. bij Najaarsnota) Deze mutatie wordt voornamelijk veroorzaakt door de onderstaande posten.

- Bij de Wet schuldsanering natuurlijke personen (Wsnp) is het ontvangsten budget verhoogd met € 19,7 mln. In de Wsnp vergoedingsystematiek wordt ervan uitgegaan dat de daadwerkelijke betaling van Wsnp-zaken binnen 6 jaar plaatsvindt. Deze Wsnp vergoedingsystematiek is door de Raad voor de Rechtspraak herijkt. JenV heeft over de periode 2013–2018 een beperkter incassorisico dan waarmee de afgelopen jaren rekening mee is gehouden. Door het naar beneden

bijstellen van het totaal aan Wsnp-verplichtingen resteert eenmalig een meevaller van circa € 19,7 mln. Deze middelen zijn ingezet als dekking voor de JenV-brede problematiek.

- De ontvangsten griffierechten vallen iets hoger uit dan eerder geprognosticeerd bij voorjaarsnota. Dit leidt tot een meevaller van ongeveer € 5,3 mln.
- Het restant van het saldo betreft mutaties kleiner dan € 2 mln.

Beleidsartikel 33 Veiligheid en criminaliteitsbestrijding

Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 5 Budgettaire gevolgen van beleid artikel 33 (bedragen x € 1.000)					
Art.nr. Verplichtingen	Vastgestelde begroting (1)	Stand 1 ^e suppletoire begroting (2)	Mutaties Miljoennota	Mutaties 2 ^e suppletoire begroting (3) Overige mutaties 2 ^e suppletoire begroting (4)= (2+3)	Stand 2 ^e suppletoire begroting (4)= (2+3)
	868.481	929.578	- 56.255	- 15.680	857.643
Apparaatsuitgaven	498.471	540.439	18.595	11.900	570.934
33.1 Apparaatsuitgaven Openbaar Ministerie					
Personeel	388.291	428.008	36.504	3.836	468.348
waarvan eigen personeel	361.427	398.294	22.718	- 14.012	407.000
waarvan externe inhuur	24.896	27.693	14.307	18.001	60.001
waarvan overig personeel	1.968	2.021	- 521	- 153	1.347
Materieel	110.180	112.431	- 17.909	8.064	102.586
waarvan ICT	9.717	10.149	- 1.149	1.000	10.000
waarvan SSO's	42.226	44.045	- 9.957	1.498	35.586
waarvan overig materieel	58.237	58.237	- 6.803	5.566	57.000
Programma-uitgaven	370.010	389.139	- 74.850	- 27.580	286.709
<i>Waarvan juridisch verplicht</i>		99%			99%
33.2 Bestuur, informatie en technologie					
Bijdrage medeoverheden					
Regionale Informatie en Expertise Centra	114.488	114.673	- 107.110	1.390	8.953
Uitstapprogramma's prostituees	1.503	3.929	- 1.388	0	2.541
Overige bijdrage medeoverheden	915	938	- 10	- 41	887
Subsidies					
Centrum voor Criminaliteitspreventie en Veiligheid	3.751	3.839	0	686	4.525
Keurmerk Veilig Ondernemen	731	748	0	0	748
Uitstapprogramma's prostituees	1.500	1.535	0	0	1.535
Veiligheid Kleine Bedrijven	243	249	0	0	249
Overige subsidies	1.028	1.052	0	0	1.052
Oprachten					
Overige opdrachten	166	170	0	0	170
33.3 Opsporing en vervolging					
Bijdrage Agentschappen					
Nederlands Forensisch Instituut	69.434	73.246	4.080	285	77.611
Bijdrage medeoverheden					
BES Staatkundige hervorming Nederlandse antillen	4.624	4.740	0	1.915	6.655
FIU.Nederland	4.755	4.874	200	0	5.074
aanpak ondermijning	2.890	10.063	39.110	- 4.820	44.353
Overig bijdragen medeoverheden	11.061	10.811	1.015	- 4.761	7.065
Subsidies					
CCV	669	686	0	- 686	0
Overige subsidies	2.338	2.397	0	21	2.418
Oprachten					
Schadeloosstellingen	17.928	17.928	- 1.000	5.000	21.928
Keten Informatie Management	3.900	5.422	0	- 4.566	856
Onrechtmatige Detentie	9.849	9.849	- 2.500	0	7.349
Gerechtskosten	28.855	28.757	4.500	0	33.257
Restituties ontvangsten voorgaande jaren	0	0	0	148	148
Verkeershandhaving OM	25.337	20.306	0	0	20.306

	Vastgestelde begroting (1)	Stand 1 ^e suppletoire begroting (2)	Mutaties 2 ^e suppletoire begroting (3)		Stand 2 ^e suppletoire begroting (4)= (2+3)
			Mutaties Miljoennota	Overige mutaties 2 ^e suppletoire begroting	
Afpakken	10.655	207	0	0	207
Bewaring, verkoop en vernietiging inbeslaggenomen voorwerpen	13.047	13.047	0	- 1.041	12.006
Overige opdrachten	30.574	50.065	- 21.647	- 21.110	7.308
Garanties					
Faillissementscuratoren	744	761	0	0	761
33.4 Vervolg en berechting MH17-verdachten					
Opdrachten					
Vervolg en berechting MH17-verdachten	9.025	8.847	9.900	0	18.747
Ontvangsten	1.200.408	1.194.624	0	- 51.100	1.143.524
waarvan Boeten en Transacties	859.048	853.264	0	- 51.100	802.164
waarvan Afpakken	330.360	330.360	0	0	330.360
waarvan overig	11.000	11.000	0	0	11.000

De juridisch verplichte bedragen betreffen de bijdragen aan het OM, de bijdragen genoemd onder (inter)nationale organisaties/medeoverheden, de bijdragen aan het agentschap NFI, aan DRZ en aan het ZBO College Gerechtelijk Deskundigen. Daarnaast zijn de subsidiebedragen juridisch verplicht, alsook de opdrachtbudgetten schadeloosstellingen, onrechtmatige detentie en de gerechtskosten. De niet juridisch verplichte budgetten (opdrachten) Verkeershandhaving OM en Afpakken worden ingezet om invulling te geven aan de doelstellingen met betrekking tot de verkeershandhaving en het afpakken van crimineel verkregen vermogen.

Toelichting op beleidsartikel 33

Mutaties uitgaven

33.1 Apparaatsuitgaven Openbaar Ministerie (OM) € 30,5 mln. (€ 18,6 + € 11,9)

- De technische verdeling van het budget «Digitalisering strafrechtketen» dat bij het Regeerakkoord beschikbaar is gesteld. Aan de apparaatsuitgaven OM wordt € 16,2 mln. toegevoegd.
- De overige mutaties ad € 14,3 mln. betreffen diverse mutaties kleiner dan € 5 mln. waaronder een tegenvaller op het ICT-budget (€ 4,7 mln.), een toedeling van middelen die bij het Regeerakkoord beschikbaar zijn gesteld voor de versterking van de strafrechtketen (€ 2,6 mln.) en een overheveling van middelen voor de suppletie gerechtelijke brieven (€ 2,4 mln.).
- Daarnaast is er sprake van een technische herschikking van middelen binnen de apparaatsuitgaven van circa € 15 mln. van met name Shared Service Organisaties (SSO's) en overig materieel naar externe inhuur. De herschikking heeft geen invloed op het totale apparaatsbudget van het OM.

33.2 Bestuur, informatie en technologie

Regionale Informatie en Expertise Centra € -107,1 mln.

Deze post bestaat uit een technische mutatie van € 100 mln. die wordt gecorrigeerd vanwege onjuiste artikelcodering. Vervolgens heeft een kasschuif plaatsgevonden. Zie ook artikel 33.3.33 aanpak ondermijning.

33.3 Opsporing en vervolging

Aanpak ondermijning € 39,1 mln.

Dit betreft een technische mutatie van € 100 mln. Zie artikel 33.2.30 Door middel van een Kasschuif van € -64,9 mln. ondermijningsgelden is er een verdeling gemaakt van de incidentele gelden voor de versterking van de aanpak van ondermijnende criminaliteit over de jaren 2020 en 2021, op basis van de meerjarige versterkingsplannen van betrokken regionale en landelijke partners. Het restant betreft diverse kleine of technische mutaties.

Schadeloosstellingen € 5 mln.

Bij najaarsnota is een tegenvaller op de schadeloosstellingen verwerkt omdat de verwachting is dat het budget voor schadeloosstellingen (open einde regeling) voor circa € 5 mln. wordt overschreden.

Overige opdrachten € -42,8 mln. (€ -21,7 + € -21,1)

Omvat hoofdzakelijk een technische toedeling van het budget «Digitalisering strafrechtketen» dat bij het Regeerakkoord beschikbaar is gesteld naar desbetreffende artikelen

33.4 Vervolging en berechting MH17-verdachten

Opdrachten vervolging en berechting MH17-verdachten € 9,9 mln.

Er is een kasschuif gedaan van de jaren 2020 tot en met 2023 naar 2019 ter dekking van de in 2019 benodigde middelen ten behoeve van (de voorbereiding van) het proces rondom de vervolging en berechting van de MH-17 verdachten.

Mutaties Ontvangsten

Bij de B&T ontvangsten is de verwachting dat er zich een minderopbrengst voordoet van € 51,1 mln. De minderopbrengst wordt vooral veroorzaakt door minder beschikkingen uit trajectcontroles (met name door de trajectcontrole A4 - Leiden, die tot en met mei uit stond in verband met wegwerkzaamheden) en door minder beschikkingen opgelegd door de politie op kenteken dan geraamd. Deze tegenvaller komt ten laste van het generale beeld.

Beleidsartikel 34 Straffen en Beschermen

Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 6 Budgettaire gevolgen van beleid artikel 34 (bedragen x € 1.000)					
Art.nr. Verplichtingen	Vastgestelde begroting (1)	Stand 1 ^e suppletoire begroting (2)	Mutaties Miljoennota	Mutaties 2 ^e suppletoire begroting (3) Overige mutaties 2 ^e suppletoire begroting	Stand 2 ^e suppletoire begroting (4)= (2+3)
	2.686.793	2.839.271		33.233	36.073
				36.073	2.908.577
Apparaatsuitgaven	176.423	180.911		2.331	4.373
34.1 Apparaatsuitgaven Raad voor de Kinderbescherming					
Personeel	139.271	143.998		2.402	1.473
waarvan eigen personeel	133.578	138.151		2.413	1.473
waarvan externe inhuur	4.434	4.554	- 9	0	4.545
waarvan overig personeel	1.259	1.293	- 2	0	1.291
Materieel	37.152	36.913		- 71	2.900
waarvan ICT	14.013	13.409	- 27	2.900	16.282
waarvan SSO's	14.563	14.928	- 28	0	14.900
waarvan overig materieel	8.576	8.576	- 16	0	8.560
Programma-uitgaven	2.510.370	2.658.360		30.902	31.700
<i>Waarvan juridisch verplicht</i>		<i>100%</i>			<i>100%</i>
34.2 Preventieve maatregelen					
Bijdrage Agentschappen					
Dienst Justis	3.561	3.505	- 47	0	3.458
Bijdrage aan ZBO's/RWT's					
Integriteit en kansspelen	0	700	- 3	503	1.200
Bijdrage medeoverheden					
Integriteit en kansspelen	0	485	- 2	- 300	183
Overige bijdragen medeoverheden	952	2.766	- 12	317	3.071
Subsidies					
Integriteit	2.799	1.066	- 4	0	1.062
Overige subsidies	4.368	4.171	- 18	0	4.153
Opdrachten					
Kansspelbeleid	386	1.000	- 4	- 503	493
Overige opdrachten	2.586	1.700	- 7	0	1.693
34.3 Tenuitvoerlegging strafrechtelijke sancties					
Bijdrage Agentschappen					
DJI-gevangeniswezen-regulier	1.038.183	1.109.698	- 25.198	16.232	1.100.732
DJI-Forensische zorg	802.571	865.943	1.526	25.000	892.469
CJIB	115.409	130.788	5.966	- 4.546	132.208
Bijdrage aan ZBO's/RWT's					
Reclassering Nederland	143.727	151.968	- 234	392	152.126
Leger des Heils	22.705	23.683	- 65	0	23.618
Stichting Verslavingsreclassering GGZ Nederland	70.383	73.800	- 203	0	73.597
Overige bijdragen ZBO's/RWT's	1.100	1.128	- 3	0	1.125
Bijdrage medeoverheden					
Overige bijdragen medeoverheden	2.487	2.487	- 7	0	2.480
Subsidies					
Vrijwilligerswerk gedetineerden	4.180	4.292	- 12	0	4.280
Overige subsidies	2.569	2.162	- 191	675	2.646
Opdrachten					
Forensische zorg	6.019	0	0	2.000	2.000

	Vastgestelde begroting (1)	Stand 1 ^e suppletoire begroting (2)	Mutaties 2 ^e suppletoire begroting (3)		Stand 2 ^e suppletoire begroting (4)= (2+3)
			Mutaties Miljoennota	Overige mutaties 2 ^e suppletoire begroting	
Uitvoeringskosten ketenregie tenuitvoerlegging	10.320	3.256	- 768	- 1.890	598
Terugdringen recidive	14.000	12.831	- 64	- 8.091	4.676
Overige opdrachten	8.283	4.433	- 698	- 1.134	2.601
34.4 Slachtofferzorg					
Bijdrage ZBO's/RWT's					
Commissie Schadefonds Geweldsmisdrijven	6.729	7.058	89	20	7.167
Slachtofferhulp Nederland	37.054	38.043	- 4.089	0	33.954
Subsidies					
Stichting Slachtoffer in Beeld	1.866	1.919	- 8	0	1.911
Opdrachten					
Slachtofferzorg	7.723	5.274	4.127	- 2.923	6.478
Schadefonds Geweldsmisdrijven	21.528	21.840	0	0	21.840
Voorschotregelingen schadevergoedingsmaatregelen	2.636	2.636	0	0	2.636
34.5 Jeugdbescherming en jeugdsancties					
Bijdrage Agentschappen					
DJI - jeugd	143.239	147.094	52.150	8.400	207.644
Bijdrage aan ZBO's/RWT's					
Landelijk Bureau Inning Onderhoudsbijdrage	1.787	1.826	- 5	0	1.821
Halt	11.699	11.971	- 33	379	12.317
Bijdrage medeoverheden					
BES Voogdijraad	1.068	1.097	- 3	0	1.094
Overige bijdragen medeoverheden	250	1.207	75	220	1.502
Subsidies					
Jeugdbescherming	2.084	2.140	- 101	0	2.039
Overige subsidies	2.246	3.321	- 12	- 237	3.072
Opdrachten					
Risicojeugd en jeugdgroepen	3.999	1.499	- 1.217	- 300	- 18
Taakstraffen/erkende gedragsinterventies	3.902	3.902	- 7	0	3.895
Overige opdrachten	5.972	5.671	- 16	- 2.514	3.141
Ontvangsten	97.740	96.119	0	3.500	99.619

Het juridisch verplichte deel betreft bij de artikelen DJI, Justis en CJIB de uitgaven voor de overeengekomen productieafspraken met het moederdepartement. Verder bestaat het juridisch verplichte gedeelte voornamelijk uit subsidiëring/bijdragen aan o.a. Slachtofferhulp Nederland, Schadefonds Geweldsmisdrijven, Reclassering, Halt, LBIO, Stichting Adoptievoorziening en het Centrum Internationale Kinderontvoering.

Toelichting op beleidsartikel 34

Mutaties uitgaven

34.3 Tenuitvoerlegging strafrechtelijke sancties

DJI-gevangeniswezen-regulier € -9 mln. (€ 25,2 bij Miljoenennota en € 16,2 bij Najaarsnota)

- Om in de juiste jaren dekking te hebben voor de frictiekosten DJI is er een technische kasschuif gedaan van € -47,8 mln. in 2019 naar de jaren 2020 tot en met 2024.
- Een technische correctie op voorgaande jaren van € 12,1 mln. op het huisvestingsbudget van DJI vanwege een in het verleden toegepaste korting bij de gebruikersvergoedingen.
- Het budget van DJI wordt verhoogd met € 10,9 mln. om de verwachte kosten bij Dienst Justitiële Inrichtingen te dekken die voortkomen uit de hogere bezetting bij het gevangeniswezen.
- In verband met de sluitingen zijn frictiemiddelen DJI voor personeel en huisvesting beschikbaar gesteld. In 2018 is € 8,4 mln. euro van de geormerkte gelden niet tot besteding gekomen. Deze middelen worden aan het moederdepartement terug betaald. In 2019 heeft DJI een tegenvaller op de tweede carrière regeling. Derhalve wordt de bijdrage aan DJI in 2019 bij Najaarsnota eveneens met € 8,4 mln. verhoogd.
- Het restant van het saldo betreft diverse mutaties kleiner dan € 5 mln.

DJI-Forensische zorg € 25 mln.

Bij DJI, het onderdeel forensische zorg, wordt dit jaar meer zorg geleverd dan in de begroting was verwacht. Dit wordt binnen JenV gefinancierd uit onderuitputting op de uitgaven en meevallers op de ontvangsten.

Terugdringen recidive € -8,1 mln.

Deze post is samengesteld uit een aantal mutaties kleiner dan € 5 mln. Zoals een overboeking naar DJI van € - 4,5 mln. voor pilots gericht op het verminderen van recidive in het kader van Visie Gevangeniswezen. Ook wordt € -1,8 mln. overgeboekt naar DJI voor maatregelen die genomen worden naar aanleiding van de zaak Michael P.

34.5 Jeugdbescherming en jeugdsancties

Jeugd € 60,6 mln. (bij miljoenennota € 52,2 en bij Najaarsnota € 8,4)

- Deze mutatie betreft een bijdrage van € 52,5 mln. voor de frictiekosten (personeel en gebouw) die gepaard gaan met de afbouw van overcapaciteit binnen de jeugdinrichtingen van DJI (Kamerstukken II, 2018/19, 28 741-53).
- Een verrekening tussen het ministerie van OC&W en DJI van € 8,4 mln. vanwege een lagere bezetting op JJI scholen dan verwacht. Dit leidt tot een terugbetaling aan DJI.

Beleidsartikel 36 Contraterrorisme en Nationaal Veiligheidsbeeld

Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 7 Budgettaire gevolgen van beleid artikel 36 (bedragen x € 1.000)					
	Vastgestelde begroting (1)	Stand 1 ^e suppletoire begroting (2)	Mutaties Miljoennota	Overige mutaties 2 ^e suppletoire begroting (3)	Stand 2 ^e suppletoire begroting (4)= (2+3)
Verplichtingen	272.471	275.210	- 1.112	- 11.352	262.746
Programma-uitgaven	272.471	275.210	- 1.112	- 11.352	262.746
<i>Waarvan juridisch verplicht</i>		92%			94%
36.2 Nationale Veiligheid en terrorismebestrijding					
Bijdrage Agentschappen					
Overige bijdragen agentschappen	320	320	0	0	320
Bijdrage ZBO/RWT's					
Instituut Fysieke Veiligheid	28.480	28.926	- 424	1.100	29.602
Bijdrage medeoverheden					
Brede Doeluitkering Rampenbestrijding	181.138	183.976	0	0	183.976
Overige bijdragen medeoverheden	22.103	21.626	- 1.067	- 11.665	8.894
Subsidies					
Nederlands Rode Kruis	1.257	1.298	- 41	0	1.257
Nationaal Veiligheids Instituut	1.267	1.267	0	0	1.267
Overige subsidies	2.422	2.432	6	1.000	3.438
Opdrachten					
Project NL-Alert	5.917	5.917	0	- 1.000	4.917
Opdrachten NCSC	9.939	8.272	481	- 300	8.453
Overige opdrachten	6.956	8.239	- 43	- 1.320	6.876
36.3 Onderzoeksraad voor Veiligheid					
Bijdrage ZBO/RWT's					
Onderzoeksraad voor Veiligheid	12.672	12.937	- 24	833	13.746
Ontvangsten	2.000	2.000	0	0	2.000

Het juridisch verplichte deel heeft voornamelijk betrekking op de verplichtingen die voortvloeien uit de Wet Veiligheidsregio's (BDuR) en het Besluit Rijksbijdrage Instituut Fysieke Veiligheid (IFV) alsmede op een doorlopende subsidieregeling en overlopende verplichtingen.

Toelichting op beleidsartikel 36

Mutaties uitgaven

36.2 Nationale Veiligheid en terrorismebestrijding

Overige bijdragen medeoverheden € -11,7 mln.

- Er is door JenV €6,5 mln. overgeheveld naar het gemeentefonds voor de ondersteuning van de gemeenten in hun lokale integrale aanpak van radicalisering en Jihadisme conform de Kamerbrief Integrale aanpak terrorisme van 24 november 2017 (Kamerstuk 29 754, nr. 436).
- Het restant van het saldo betreft mutaties kleiner dan € 2 mln., o.a. een incidentele bijdrage van € 1,5 mln. aan LIRC (Landelijk Internationaal Rechtshulp Centrum).

Beleidsartikel 37 Migratie

Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 8 Budgettaire gevolgen van beleid artikel 37 (bedrage x € 1.000)					
	Vastgestelde begroting (1)	Stand 1 ^e suppletoire begroting (2)	Mutaties Miljoennota	Overige mutaties 2 ^e suppletoire begroting (3)	Stand 2 ^e suppletoire begroting (4)= (2+3)
Verplichtingen	1.063.580	1.257.790	6.091	23.234	1.287.115
Programma-uitgaven	1.063.580	1.257.790	6.091	23.234	1.287.115
<i>Waarvan juridisch verplicht</i>		99%			98%
37.2 Toegang, toelating en opvang vreemdelingen					
Bijdrage Agentschappen					
Immigratie- en Naturalisatiedienst	323.759	429.983	- 634	- 24.300	405.049
DJI-Vreemdelingenbewaring en uitzetcentra	80.085	81.713	- 154	0	81.559
Bijdrage ZBO/RWT's					
Centraal Orgaan opvang Asielzoekers	496.917	606.636	- 75	33.197	639.758
Nidos-opvang	111.769	94.017	- 197	0	93.820
Subsidies					
Vluchtelingenwerk Nederland	9.642	9.903	- 19	0	9.884
Overige subsidies	1.749	1.690	- 3	2.819	4.506
Oprachten					
Keteninformatisering	5.288	5.345	- 10	0	5.335
Versterking vreemdelingenketen	3.051	2.999	7.243	900	11.142
37.3 Terugkeer					
Bijdrage Agentschappen					
DJI (Dienst Vervoer en Ondersteuning)	8.519	8.500	- 16	1.616	10.100
Subsidies					
REAN-regeling	6.686	5.757	- 13	- 197	5.547
Overige subsidies	2.553	3.060	- 5	- 726	2.329
Oprachten					
Vreemdelingen vertrek	13.562	8.187	- 26	9.925	18.086
Ontvangsten	96.800	182.299	0	49.254	231.553

De bijdrage aan de IND, het COA, Nidos en Vluchtelingenwerk Nederland zijn juridisch verplicht evenals een groot gedeelte van de opdrachten die voortvloeien uit het programma van de keteninformatisering en de uitgaven voor de vervoersbewegingen van de vreemdelingen. Dit laatste als gevolg van een meerjarig convenant met het agentschap DJI.

Toelichting op beleidsartikel 37

Mutaties uitgaven

Algemeen artikel 37 Vreemdelingen

Stortingen in de asielreserve

Bij DT&V zijn enkele Europese subsidies afgerekend. Dit leidt tot een meevaller van € 12,1 mln., die wordt gestort in de asielreserve zodat deze in een later jaar kan dienen als dekking van eventueel hogere kosten als gevolg van hogere asielinstroom.

In totaal gaat het bij 2^e suppletoire begroting 2019 om een storting van € 12,1 mln.

Overzicht begrotingsreserve Asiel in 2019 (x € 1 mln.)

Stand per 1/1/2019	Verwachte toevoeging in jaar begroting 2019	Verwachte onttrekkingen 2019	Mutatie 2 ^e suppletoire begroting 2019	Verwachte stand per 1/1/2020
102,9	0	102,9	12,1	12,1

37.2 Toegang, toelating en opvang vreemdelingen

Immigratie- en Naturalisatiedienst € -24,3

Bij de IND doet zich een per saldo meevaller voor van € 24,3 mln. Deze meevaller van 24,3 mln. is een combinatie van een hogere productie die moet worden bekostigd van 12,7 mln. (een tegenvaller) en een meevaller van 37 mln. als gevolg van een aanpassing van de kostprijzen IND. Deze wijziging is noodzakelijk omdat de gerealiseerde kosten bij IND lager zijn gebleken dan de kostprijzen.

Centraal Orgaan opvang Asielzoekers € 33,2 mln.

- Het budget bij het onderdeel toegang, toelating en opvang is opgehoogd met € 19,4 mln. De kosten voor de eerstejaarsopvang van asielzoekers uit DAC-landen worden volgens afspraken binnen OESO-DAC toegerekend aan ODA (official development assistance). De raming van de gemiddelde bezetting van het COA is conform reguliere systematiek bijgesteld van 23.500 naar 24.800 waardoor de ODA-toerekening stijgt.
- De bezetting bij COA is hoger dan in de begroting verwacht. In de begroting 2019 is uitgegaan van een raming van een gemiddelde bezetting in de opvang van 23.500. De meest recente verwachting is nu dat de gemiddelde bezetting van asielzoekers bij COA in 2019 oploopt naar 24.800. Dit vergt een extra bijdrage aan het COA van € 20,6 mln.
- Er vindt een overboeking plaats van € 6,9 mln. naar het gemeentefonds op basis van het Faciliteitenbesluit opvangcentra. Dit besluit voorziet in een uitkering aan gemeenten die opvang bieden aan asielzoekers die nog niet in de GBA zijn ingeschreven.

Versterking vreemdelingenketen € 7,2 mln.

Als gevolg van de politieke situatie in Venezuela is de migratie naar Aruba en Curaçao toegenomen. Om te kunnen voldoen aan het bijstandsverzoek van beide landen is er geld vrijgemaakt bij miljoenennota. Onderdeel van de bijstand is ondersteuning voor het optimaliseren van de vreemdelingenketens in de beide landen. Deze ondersteuning zal worden verzorgd door verschillende onderdelen van de Nederlandse vreemdelingenketen. De hiervoor gereserveerde middelen zijn overgeheveld vanuit de Aanvullende Post van de Rijksbegroting naar de begroting van JenV.

37.3 Terugkeer

Vreemdelingen vertrek € 9,9 mln.

Bij het onderdeel Terugkeer is een desaldering verwerkt op (oude) Europese subsidies die niet verrekend zijn met kosten. Dit leidt tot een verhoging van de uitgaven met € 12,1 mln. Het restant saldo betreft kleine mutaties.

Mutaties Ontvangsten

Het ontvangstenbudget op dit artikel wordt verhoogd met € 49,3 mln. Deze mutatie wordt voornamelijk veroorzaakt door de onderstaande posten.

- De meevaller op de ontvangsten van het COA bedraagt 15,1 mln. Deze meevaller bestaat uit de afrekening van de bijdrage aan het COA in 2018 van 12 mln, waar in de begroting 2019 geen rekening mee is gehouden en de afroaming van het eigen vermogen van COA met € 3,1 mln, bovenop de al in de begroting geraamde afroaming van € 24 mln.
- Betreft de afrekening Nidos 2018 voor € 17,4 mln. Bij de Voorjaarsnota werd gerekend op 5 mln. euro. Bij Najaarsnota is € 12,4 mln. afgerekend.
- Bij het onderdeel Dienst Terugkeer en Vertrek (DTV) is een desaldering verwerkt op de (oude) Europese subsidies die niet verrekend zijn met kosten. Dit leidt tot een verhoging van de ontvangsten met € 12,1 mln.
- De afrekening IND 2018 valt € 5 mln. hoger uit dan eerder berekend bij de Voorjaarsnota
- Het restant betreft een mutatie kleiner dan € 5 mln.

4 De niet-beleidsartikelen

Niet-beleidsartikel 91 Apparaat Kerndepartement

Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 9 Budgettaire gevolgen van beleid artikel 91 (bedragen x € 1.000)					
	Vastgestelde begroting (1)	Stand 1 ^e suppletoire begroting (2)	Mutaties Miljoennota	Overige mutaties 2 ^e suppletoire begroting (3)	Stand 2 ^e suppletoire begroting (4)= (2+3)
Verplichtingen	434.493	475.247	6.102	1.797	483.146
91.1 Apparaatsuitgaven Kerndepartement					
Personeel	291.066	307.147	7.207	13.850	328.204
waarvan eigen personeel	256.159	267.824	5.140	1.844	274.808
waarvan externe inhuur	33.064	37.458	2.074	12.479	52.011
waarvan overig personeel	1.843	1.865	- 7	- 473	1.385
Materieel	143.427	162.776	- 1.105	- 12.053	149.618
waarvan ICT	18.262	22.199	838	2.309	25.346
waarvan SSO's	86.483	105.758	- 3.604	- 15.054	87.100
waarvan overig materieel	38.682	34.819	1.661	692	37.172
Ontvangsten	21.124	21.446	0	0	21.446

Toelichting op niet-beleidsartikel 91

Mutaties uitgaven

91.1 Apparaatsuitgaven Kerndepartement € 7,9 mln. (€ 6,1 + € 1,8)

Het apparaatsbudget van het kerndepartement wordt per saldo verhoogd met € 7,9 mln. Deze verhoging wordt veroorzaakt door een aantal kleine mutaties en één grote mutatie.

- Personeel externe inhuur € 12,5 mln.: diverse verschuivingen, afzonderlijk kleiner dan € 5 mln., binnen apparaat en programma leiden per saldo tot een verhoging.
- Materieel SSO's € -15,1 mln.: de Vrijval egalisatieschuld Europol/Eurojust ad € -12 mln. Door verevening van de egalisatieschuld met de betaalde huur komt de reservering aflossing egalisatieschuld huisvesting Europol/Eurojust te vervallen. De hiervoor gereserveerde eenmalige middelen vallen vrij binnen het HGIS-budget (Homogene Groep Internationale samenwerking). Daarnaast is € 3,6 mln. verschoven naar het onderdeel externe inhuur.

Niet-beleidsartikel 92 Nog Onverdeeld

Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 10 Budgettaire gevolgen van beleid artikel 92 (bedragen x € 1.000)					
	Vastgestelde begroting (1)	Stand 1 ^e suppletoire begroting (2)	Mutaties Miljoennota	Overige mutaties 2 ^e suppletoire begroting (3)	Stand 2 ^e suppletoire begroting (4)= (2+3)
Verplichtingen	19.394	32.048	- 53.749	192.869	171.168
92.1 Nog onverdeeld					
Nog onverdeeld	19.394	32.048	- 53.749	192.869	171.168
Ontvangsten	0	0	0	0	0

Toelichting op niet-beleidsartikel 92

Mutaties uitgaven

Artikel 92 is een doorverdeelartikel en alle relevante mutaties zijn bij de betreffende beleidsartikelen toegelicht.

Kolom mutaties Miljoenennota € -53.7 mln.

Dit bedrag bestaat voor € 52,5 uit een verschuiving naar artikel 34 in het kader van «frictiekosten afbouw overcapaciteit justitiële jeugdinstellingen» Zie ook artikel 34.

Kolom Overige mutaties 2e suppletoire begroting

- *Extra middelen aanpak ondermijning*
Het kabinet investeert incidenteel € 110 miljoen euro in een breed offensief tegen de georganiseerde ondermijnende criminaliteit, zodat in ieder geval het eerste deel van de versterking van aanpak van de ondermijnende criminaliteit tot en met begin 2021 kan worden gerealiseerd. Het gaat om zowel repressieve als preventieve maatregelen met een focus op: oprollen, afpakken en voorkomen. Conform de afspraak in Kamerbrief d.d. 4 november 2019 (Kamerstuk [29 911, nr. 256](#)).
- *Invulling taakstelling JenV*
Bij Najaarsnota wordt de restanttaakstelling (ad € 53,1 mln.) voor € 38,1 mln. ingevuld met onderuitputting op de uitgaven en een aantal meevallers op de ontvangsten. Het resterende bedrag van de taakstelling dat nog moet worden ingevuld is € 15 mln. Omdat de taakstelling (een verlaging) was gearceerd op artikel 92 wordt, nu de taakstelling gedeeltelijk is ingevuld, hier een tegenboeking gedaan (positief getal).
- *Extra middelen rechtsbijstand*
Voor de rechtsbijstand wordt € 45 mln. extra beschikbaar gesteld uit de rijksbrede onderuitputting. Samen met de verwachte onderuitputting van € 15 mln. in 2019 op de rechtsbijstand op de begroting van Justitie en Veiligheid en de inzet van € 13 mln. binnen het programmabudget kan hierdoor € 73 mln. worden ingezet voor een tijdelijke toelage voor een groot deel van de sociaal advocatuur in de periode 2020 tot en met 2021. Bij de tweede suppletoire begroting zijn de beschikbare middelen ad € 60 mln. voor rechtsbijstand verwerkt op artikel 92.

Niet-beleidsartikel 93 Geheim

Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 11 Budgettaire gevolgen van beleid artikel 93 (bedragen x € 1.000)					
	Vastgestelde begroting (1)	Stand 1 ^e suppletoire begroting (2)	Mutaties Miljoennota	Overige mutaties 2 ^e suppletoire begroting (3)	Stand 2 ^e suppletoire begroting (4)= (2+3)
Verplichtingen	3.051	3.051	0	0	3.051
93.1 Geheime uitgaven					
Geheime uitgaven	3051	3051	0	0	3051
Ontvangsten	0	0	0	0	0

Toelichting op niet-beleidsartikel 93

Op dit beleidsterrein hebben geen mutaties plaatsgevonden.

5 Agentschappen

Dienst Justitiële Inrichtingen (DJI)

Tabel 12 Exploitatieoverzicht Dienst Justitiële Inrichtingen (DJI) (bedragen x € 1.000)				
Omschrijving	(1) Vastgestelde begroting	(2) Mutaties 1e suppletoire begroting	(3) Mutaties 2e suppletoire begroting	(4)=(1)+(2)+(3) Totaal geraamd
Baten				
Omzet moederdepartement	2.097.986	162.577	77.953	2.338.516
Omzet overige departementen	–			–
Omzet derden	57.077			57.077
Rentebaten	–			–
Vrijval voorzieningen	–			–
Bijzondere baten	–			–
Totaal baten	2.155.063	162.577	77.953	2.395.593
Lasten				
Apparaatskosten	1.136.651		19.430	1.156.081
- Personele kosten	1.016.882	119.839	19.225	1.155.946
<i>Waarvan eigen personeel</i>	888.632	113.480	– 3.358	998.754
<i>Waarvan inhuur externen</i>	103.000	4.598	22.402	130.000
<i>Waarvan overige personele kosten</i>	25.250	1.761	181	27.192
Materiële kosten	119.768		205	119.973
<i>Waarvan apparaat ICT</i>	39.396			39.396
<i>Waarvan bijdrage aan SSO's</i>	34.265			34.265
<i>Waarvan overige materiële kosten</i>	46.107		205	46.312
Materiele programmakosten	893.760	42.738	6.023	942.521
Rentelasten	–			–
Afschrijvingskosten	19.649			19.649
<i>Waarvan apparaat ICT</i>				–
<i>Waarvan overige materiele afschrijvingskosten</i>	15.123			15.123
- Immaterieel	4.527			4.527
Overige lasten	105.003		52.500	157.503
- Dotaties voorzieningen	86.188		52.500	138.688
- Bijzondere lasten	18.815			18.815
Totaal lasten	2.155.063	162.577	77.953	2.395.593
Saldo van baten en lasten	–			–

Toelichting

Uit de realisatie van de personeelskosten blijkt een groter aandeel externe inhuur ten behoeve van het eigen personeel. Daarnaast is in verband met de afbouw van overcapaciteit binnen de jeugdinrichtingen de post frictie-kosten verhoogd met € 52,5 mln.

Tabel 13 Kasstroomoverzicht Dienst Justitiële Inrichtingen (DJI) (bedragen x € 1.000)

Omschrijving	(1) Vastgestelde begroting	(2) Mutaties 1e suppletoire begroting	(3) Mutaties 2e suppletoire begroting	(4)=(1)+(2)+(3) Totaal geraamd
1. Rekening-courant RHB 1 januari 2019	205.177			205.177
Totaal ontvangsten operationele kasstroom (+)	2.155.063	162.577	77.953	2.395.593
Totaal uitgaven operationele kasstroom (-/-)	- 2.153.163	162.577	- 77.953	- 2.068.539
2. Totaal operationele kasstroom	1.900			1.900
Totaal investeringen (-/-)	- 19.535			- 19.535
Totaal boekwaarde desinvesteringen (+)	10.000			10.000
3. Totaal investeringkasstroom	- 9.535			- 9.535
Enmalige uitkering aan moederdepartement (-/-)	- 25.000		25.000	-
Enmalige storting door het moederdepartement (+)	-			-
Aflossingen op leningen (-/-)	-			-
Beroep op leenfaciliteit (+)	-			-
4. Totaal financieringskasstroom	- 25.000		25.000	-
5. Rekening-courant RHB 31 december 2019 (=1+2+3+4)	172.542	-	25.000	197.542

Immigratie en Naturalisatiedienst (IND)

Tabel 14 Exploitatieoverzicht Immigratie en Naturalisatiedienst (IND) (bedragen x € 1.000)				
Omschrijving	(1) Vastgestelde begroting	(2) Mutaties 1e suppletoire begroting	(3) Mutaties 2e suppletoire begroting	(4)=(1)+(2)+(3) Totaal geraamd
Baten				
Omzet moederdepartement	323.148	106.835	– 24.300	405.683
Omzet overige departementen	–	–		–
Omzet derden	47.360	8.590		55.950
Rentebaten	–			–
Vrijval voorzieningen	–			–
Bijzondere baten	–			–
Totaal baten	370.508	115.425	– 24.300	461.633
Lasten				
Apparaatskosten				
- Personele kosten	246.500	81.500	– 19.300	308.700
<i>Waarvan eigen personeel</i>	215.000	51.000	– 29.300	236.700
<i>Waarvan inhuur externen</i>	27.000	28.000	10.000	65.000
<i>Waarvan overige personele kosten</i>	4.500	2.500		7.000
- Materiële kosten	55.863	17.637	– 5.000	68.500
<i>Waarvan apparaat ICT</i>	1.000	1.500		2.500
<i>Waarvan bijdrage aan SSO's</i>	39.926	15.074		55.000
<i>Waarvan overige materiële kosten</i>	14.937	1.063		16.000
Materiële programmakosten	47.445	17.555		65.000
Rentelasten	200	– 150		50
Afschrijvingskosten	20.500	– 1.117		19.383
- Materieel	6.000	– 3.000		3.000
<i>Waarvan apparaat ICT</i>	2.500	– 1.000		1.500
<i>Waarvan overige materiele afschrijvingskosten</i>				–
- Immaterieel	14.500	1.883		16.383
Overige lasten	–			–
- Dotaties voorzieningen	–			–
- Bijzondere lasten	–			–
Totaal lasten	370.508	115.425	– 24.300	461.633
Saldo van baten en lasten	–	–	–	

Toelichting

De omzet is bijgesteld door daling van de bekostiging als gevolg van de bijstelling van de kostprijs. Lagere capaciteitsinzet voor productie en bedrijfsvoering is de basis voor de bijstelling van de kostprijzen. Er is minder eigen personeel ingezet ten opzichte van de begroting en meer gebruik gemaakt van tijdelijke externe inhuur in het productieproces.

Tabel 15 Kasstroomoverzicht Immigratie en Naturalisatiedienst (IND) (bedragen x € 1.000)

Omschrijving	(1) Vastgestelde begroting	(2) Mutaties 1e supplettoire begroting	(3) Mutaties 2e supplettoire begroting	(4)=(1)+(2)+(3) Totaal geraamd
1. Rekening-courant RHB 1 januari 2019	92.670	-		92.670
Totaal ontvangsten operationele kasstroom (+)	370.508	115.425	- 24.300	461.633
Totaal uitgaven operationele kasstroom (-/-)	- 356.008	- 110.542	24.300	- 442.250
2. Totaal operationele kasstroom	14.500	4.883	-	19.383
Totaal investeringen (-/-)	- 10.800	- 2.050	-	- 12.850
Totaal boekwaarde desinvesteringen (+)	-	-	-	-
3. Totaal investeringkasstroom	- 10.800	- 2.050	-	- 12.850
Eenmalige uitkering aan moederdepartement (-/-)	-	- 34.000	-	- 34.000
Eenmalige storting door het moederdepartement (+)	-	-	-	-
Aflossingen op leningen (-/-)	- 13.400	- 2.200	-	- 15.600
Beroep op leenfaciliteit (+)	10.800	2.050	-	12.850
4. Totaal financieringskasstroom	- 2.600	- 34.150	-	- 36.750
5. Rekening-courant RHB 31 december 2019 (=1+2+3+4)	93.770	- 31.317	-	62.453

Toelichting

De lagere bijdrage leidt toe een lagere kasontvangst.

Centraal Justitieel Incassobureau (CJIB)

Tabel 16 Exploitatieoverzicht Centraal Justitiële Inrichtingen (CJIB) (bedragen x € 1.000)				
Omschrijving	(1) Vastgestelde begroting	(2) Mutaties 1e suppletoire begroting	(3) Mutaties 2e suppletoire begroting	(4)=(1)+(2)+(3) Totaal geraamd
Baten				
Omzet moederdepartement	127.282	15.379	1.420	144.081
Omzet overige departementen	542			542
Omzet derden	12.464			12.464
Rentebaten	-			-
Vrijval voorzieningen	-			-
Bijzondere baten	-			-
Totaal baten	140.288	15.379	1.420	157.087
Lasten				
Apparaatskosten	125.001	15.100	1.444	141.545
- Personele kosten	92.885	14.820	1.495	109.200
<i>Waarvan eigen personeel</i>	62.609	5752	- 147	68.214
<i>Waarvan inhuur externen</i>	28.038	9.067	1.642	38.747
<i>Waarvan overige personele kosten</i>	2.238			2.238
- Materiële kosten	32.116	281	- 51	32.346
<i>Waarvan apparaat ICT</i>	7.850			7.850
<i>Waarvan bijdrage aan SSO's</i>	7.115			7.115
<i>Waarvan overige materiële kosten</i>	17.151	281	- 51	17.381
Gerechtskosten	10.566	193	- 17	10.742
Rentelasten	57	1	-	58
Afschrijvingskosten	4.662	85	- 7	4.740
- Materieel	4.013	85		4.098
<i>Waarvan apparaat ICT</i>				-
<i>Waarvan overige materiele afschrijvingskosten</i>				-
- Immaterieel	649			649
Overige lasten				-
- dotaties voorzieningen	-			-
- bijzondere lasten	-			-
Totaal lasten	140.288	15.379	1.420	157.087
Saldo van baten en lasten	-	-	-	-

Toelichting

De stijging van de personeelskosten wordt voornamelijk veroorzaakt door de toename van de loonkosten als gevolg van de Rijksambtenaren CAO en de toename van de productieaantallen die leiden tot een verhoging van de kosten. Ook is er een stijging te zien van de inhuur van deskundigen voor het programma USB/AICE (Uitvoeringsketen Strafrechtelijke Beslissingen/ Administratie -en Informatiecentrum voor de Executieketen) waarvoor middelen zijn toegekend vanuit het programma digitalisering strafrecht-keten.

Tabel 17 Kasstroomoverzicht Centraal Justitiële Incassobureau (CJIB) (bedragen x € 1.000)

Omschrijving	(1) Vastgestelde begroting	(2) Mutaties 1e supplettoire begroting	(3) Mutaties 2e supplettoire begroting	(4)=(1)+(2)+(3) Totaal geraamd
1. Rekening-courant RHB 1 januari 2019	38.984	–	–	38.984
Totaal ontvangsten operationele kasstroom (+)	140.287	15.379	1.420	157.086
Totaal uitgaven operationele kasstroom (-/-)	– 135.625	– 15.379	– 1.420	– 152.424
2. Totaal operationele kasstroom	4.662	–	–	4.662
Totaal investeringen (-/-)	– 2.971	– 284	–	– 3.255
Totaal boekwaarde desinvesteringen (+)	–	–	–	–
3. Totaal investeringkasstroom	– 2.971	– 284	–	– 3.255
Enmalige uitkering aan moederdepartement (-/-)	–	– 8.500	–	– 8.500
Enmalige storting door het moederdepartement (+)	–	–	–	–
Aflossingen op leningen (-/-)	– 3.952	– 479	–	– 4.431
Beroep op leenfaciliteit (+)	2.971	284	–	3.255
4. Totaal financieringskasstroom	– 981	– 8.695	–	– 9.676
5. Rekening-courant RHB 31 december 2019 (=1+2+3+4)	39.694	– 8.979	–	30.715